

Mindenki csak egy bizottságba oszthatott be, tehát a kétszeri bizottsági kiküldetés alkalmával két bizottságban vehetett részt. Részemről a negyedik és hetedik themánál voltam jelen. A második sectio elnöke Prof. Dr. Deissmann Berlinből, tagjainak száma a legkülönbözőbb egyházakból 111. Főelőadók lutheránus részről Deissmann és a methodista püspök McConell voltak. Elmellőzve a vitatkozások leírását, csak az eredményt említem fel, mely az augusztus hó 11-iki általános vita után az aug. 19-i nyilvános ülésen jött létre. Ehez képest minden jelenlevő keresztyén felekezet számára közösalapul az evangéliom ismertetett el és pedig mint abszolút kijelentés, — Krisztus személye és munkája által; ez a megigazulás és megszenteltetés üdvihire, szociális erőforrás, a sötétben járók világossága, a nyomorban levők vigasztalója. Bar később az orthodox-irány képviselői bizonyos kijelentéseket nélkülöztek is a munkálatban, mégis úgy tekinthető az, mint amely általános helyesléssel találkozott s az egyházak közös megegyezése maradt.

Ellenben a többi kérdéseknél csakhamar erős ellentétek fejlődtek ki. Így meglátszott ez az egyház lényegéről való felfogásban, melynek főelőadója Chrysosthomos görögkeleti érsek volt, ki a megcsontosodott keleti felfogáson nem tudott túllépni; másik főelőadó a congregationalista Cadman, egyúttal az amerikai egyházak Federal-Council-jának elnöke, tehát a másik szélsőségnek, a federalizmusnak képviselőjében szólt. A harmadik „sectio“ Dr. Brown amerikai presbiterianus professor elnöklete alatt 122. a legkülönbözőbb egyházakhoz tartozó tagot számlált. Az általános vita itt is augusztus hó 10-én volt s a határozat augusztus hó 19-én jött létre. Ehez képest az egyház Isten rendelésén alapulónak ismertetett el, mint a Jezus Krisztusban hívők közössége. Benne Szentlelke által a Krisztus működik. — Az ismérvek felsorolásánál azonban már ott mutatkoznak a mélyreható különbségek, pl. az írás magyarázata az egyház által hivatalosan vagy hívő lelkek útján történjék-e? Micsoda fundamentalis ellentétek vannak az egyház látható és láthatatlan voltára, az igaz egyházra a létező különbségek fontosságára vonatkozólag? Ez utóbbi tételek persze kiegyenlítetlen ellentétek gyanant soroltatnak fel.

A következő tárgynak, mely az egyház közös confessióiról szól, főelőadói az anglikánus Gore london-i püspök és a német lutheránus Zöllner westfal-i generel szuperintendens voltak. Előbbi Jézus nevének beismerése mellett inkább a szociális és morális feladatok egyesítésével, utóbbi tanbelileg kívánja az egyesítés első megalapozását. De orthodox-keleti részről is rendkívül éles vita keletkezett. A negyedik „sectio“ elnöke aztán Canon Tatlow (London) elnöklete alatt egy rövid javaslatot terjesztett elő, amely az aug. hó 11-iki és 12-iki általános vita után augusztus 19-én elfogadtatott. Mint már a Subject-Committee munkálata javasolta, a szentírás után a közös keresztyén hit bizonyosságául odateszi ez és pedig görög keleti befolyásra elsőhelyre a nicánom-ot, mivel az

orthodox-keleti egyházban csak ez birt szymbolikus tekintéllyel. Egy pótlékban magyarázatul az is ott van, hogy a „nicánom“ interpolálatlan alakjában, tehát a filioque nélkül értendő. Második helyre kerül az apostolicum, melyet így a görögkeletiek is elfogadnak. Természetesen a közös szymbolomok használata felett az egyházak a szentírás mellé a tradíciót is felveszik, — mások éppen nem használnak konfessziót.¹ Az eddigi tárgyalásokból kitűnt, hogy a kiszabott program nem hajtható végre s az egyes tárgyak délelőtti ismertetését a délutáni szabad megbeszélések nem követhetik. Ezek helyett tehát aug. hó 12-től fogva szakosztályi előterjesztések tárgyalásai foglaltak helyet, ami persze a három utolsó tárgy hasonló terjedelmű megbeszélését, mint az az első kérdéseknél történt, — ki zárta. Ez utóbbi három tárgynál a súlypont a szakosztályi tárgyalásokra esett.

Pedig éppen ekkor egy nagyobb veszély lett imminenssé. Kisebb csoportok kezdettől fogva keleteztek. Így jöttünk mi is Merle D'Aubigné elnök hívására össze, amikor a Choisy és Monod professorok egyes pontokra vonatkozólag kidolgozott javaslata fogadtatott el. — Ugyanezt azonban a Hermelink professor (Marburg) elnöklete alatti lutheránusokkal közös konferencián már nem tudtuk elfogadtatni. Lehetett észlelni az anglikánok tömörülését is. Azonban az angol és missziói egyházak együttartva képezték mégis a vezető nagy többséget. Különösen kompakt egészet képezett a Germanos metropolita vezetése alatti görögkeleti egyházi képviselők csoportja. A legnehezebb, egyházi tisztról és sakramentumokról szóló tárgyalások közben aztán augusztus hó 17-én meglepetésszerűen következett két deklaratio, mely valószínűsávos lavinát indított meg.

Az első volt Söderblom uppsalai érsek és a többi társaié a francia, norvég, lett, amerikai és német lutheránus egyházak részéről. Felállítván tételüket, hogy az egység a tan és sakramentumok kiszolgáltatása felőli megegyezésben áll, nem kevesebbet kívánnak, minthogy a gyűlés álljon el minden végleges formulázástól és az összegyűjtött anyagot bízva egy szűkebb, vegyes bizottságra, hogy az azt egy következő konferenciára készítse elő.

Majd jött 18-án a Germanos vezetése alatti görög, alexandriai, jeruzsálemi, szerb, román, lengyel, bolgár, orosz és georgiai képviselők nyilatkozata. Ők mindenekelött az egyházak ligáját akarják létrehozni a keresztyénség szociális és morális elvei szerinti együttműködés céljából. Szerintük a második „sectio“ themája az egyházi üdvihirről egyedül az, melybe hozzájárulhatnak. A másik eddigi két tárgynál kompromisszumokba nem mehetnek bele. A hátralevő másik három tételnél is csak frázisokban való megegyezést remélnek, de communio in sacris — nem jöhet létre. Így hát ők tartózkodni fognak a többi reportokhoz való hozzájárul-

¹ A reportok között, minden gyűlésről külön, e tárgynál vétetett fel Herzberg, a gyűlés folyamata alatt meghalt norvég képviselőnek hátramaradt irata. Ezeket a reportokat és egyéb iratokat összegyűjtöttem, — és bármikor rendelkezésre bocsátom.

lástól s az evangéliumi üdvhírt kivéve, a szociális, morális spherában kívánnak maradni. Volt még több nyilatkozat reformátusok és mások részéről. Természetesen azonban ezek a deklarációk tárgyalás anyagául nem voltak alkalmasak.

Ami most már a további tárgyalásokat illeti, a legélesebb ellentétek az egyházi szolgálatról (V) és a sakramentumokról (VI) való nézeteknél fejlődtek ki s talán ez váltotta ki fenti deklarációkat is. Az első kérdés, mint főelőadókát szembeállította egymással Palmer bombay-i püspököt, a tárgykötő bizottság elnökét és Scherer-t, az amerikai egyesült lutheránus egyház titkárát augusztus hó 12-en. Feszült érdeklődés közben nyílt meg az ülés és valóban a kíváncsiak vágyának megfelelt. Egyfelől Palmer-nél az apostolica successió elvének szigorú hangsúlyozása, ki a kongregacionalista Garvie ügyvezető elnök közvetítő nézetével egyenesen vitába szállt és szolgálatban a sakramentális jelleg kidomborítása, másfelől Scherer-nél a püspöki szisztémától való elhajlás történeti megértése s a spiritualis felfogás, valamint a hozzácsatlakozó pro- és contra beszédek valóban páratlanra tették a gyűlést. Az elnök, dr. Dibelius, ki is emelte, hogy a két előadó határozottan és koncesszió nélkül képviselte a maga álláspontját. Az augusztus hó 15-iki és 20-iki további vitákról ismét nem szólok, csak a Headlam gloucester-i püspök, mint bizottsági elnök által előterjesztett eredményt mutatom fel. Ez a legterjedelmesebb munkálat VI. szakaszból áll. Elöl az egyezések: az egyházi hivatai Isten adománya Krisztus által, melynek hivatása az igehirdetés, sakramentumok kiszolgáltatása, de amelyek csak hit által hatnak, végre az egyházi kormányzat és fegyelem. Az egyházi szolgálók felavatás útján nyerik tisztüket. Azután jön a differenciák felsorolása az interkommunio nehézsége, amely meglátszott a Pr. Dr. Brown előzetes indítványára a református székesegyházban tartott közös úrvacsora alkalmával is, melyen, bizony, idegenek kevesen vettek részt. Ilyen nehézség továbbá a keleti egyházakban az egyházi tiszt hármassága (püspökök, presbiterok, diakonok) s épígy a különböző fokok más egyházakban, az ordináció sakramentális jellege, az apostoli successióról való nézet; másfelől áll a protestáns egységes tiszt, a sakramentális kegyelem hiánya annak egész quaker-álláspontig menő árnyalatával, a püspöki hivatásról, zsinatról, hívők közösségéről való teljes ellentétes felfogás, kapcsolatban a püspöki, presbiteriális és kongregacionalista szervezettel. Maga a munkálat bevallja, hogy ezeket a differenciákat elő sem számlálhatja. — Azokat előzetesen tanulmányozni kell.

Persze, hasonló gondolatkörben mozgott a VI. kérdés a sakramentumokról szóló aug. hó 13-án. Előadók a kongregacionalista oxfordi professzor Barthlet és Miklos ochridai püspök voltak, utóbbi a merev hét sakramentumos keleti álláspontot képviselve. A bizottság feje Cannon amerikai methodista püspök az augusztus hó 18-iki és 20-iki viták alapján következő javaslatot terjesztette elő elfogadásra: a közös megértéshez tartozó momentu-

mok, hogy a sakramentumok a szociális közösség eszközei, isteni rendelésen alapulnak, hozzájuk tartozik a külső jel és belső kegyelem, de Isten sakramentumok nélkül is adhatja kegyelmét. Bár az orthodox egyháznak hét sakramentuma van, a munkálat csak a keresztségről és úrvacsoráról szól, melynek kiemeli a reális jelenléttel, az emlékeztető és áldozati vacsorával s az elemeknek a kegyelemhez való viszonyával összefüggő különbségeket.

A hetedik thema az egyház egysége és az egyes egyházak ehhez való viszonya augusztus hó 15-én került tárgyalás alá Headlam gloucester-i püspök és Söderblom uppszalai érsek bevezető előadásában. A bizottság feje szintén az uppszalai érsek lett. Mint tárgyhoz tartozót, itt tettem szövé, hogy a szétépett magyar református egyház elszakított részeiben nem engedik álláshoz jutni a hazai lelkészeket s a következő indítványt tettem: „Az egyház egysége megköveteli, hogy ahol egyházi akadályok útjában nem állanak és igazi szükség kivanja, az egyházi tisztviselők idegen országokban is alkalmazhatók legyenek. A hit és szervezet világkonferenciája azt a szíves kérelmet intézi tagjaihoz, hogy ennek lehetővé tételét tekintsek különös szeretetkötelességüknek.“ Az indítvány mellett D. Dr. Dibelius Otto generalszuperintendens emelt szót, a konferencia azonban nagyobb viták kerülése végett megelégedett azzal, hogy e tárgyban átírt a Népszövetséghez. Megjegyzem, hogy a poseni szuperintendencia kész e tekintetben az együttműködésre s egy csomó röpiratot kezeimhez is juttattak.

A hetedik tárgynál, sajnos, ellentétek merültek fel egyfelől a két előadó nézete között, másfelől az anglikán csoport és az uppszalai érsek között, — valószínűleg utóbbinak előbb emelt deklarációja folytán, minek következtében a 18. és 20-iki heves viták után, az érsek már előbb hivatalos dolgai miatt elutazván, a döntést felfüggesztették és a szövegezést a Continuation Committee bízta. A régi szöveg közölve van a The Review of the Churches negyedéves folyóirat októberi számában, mely Sir Henry Lunn, wesleyanus predikátor szerkesztésében jelent meg. Ellenben a reportok hiteles kiadványa (54. sz. brosur) nem tartalmazza azt. Hiszen szöveg mindig az angol.

Végül felemlítem a Brent püspök által kidolgozott Preamblet is, mely hangsúlyozza, hogy minden egyes javaslat megküldetik hozzászólás végett az egyes egyházakhoz s akkor kell bővebben velük külön-külön foglalkozni. A beérkező anyagot aztán egy szűkebb, az egyes egyházak reprezentánsaiból álló bizottság fogja limitálni s új konferencia számára előkészíteni. Ez a szűkebb bizottság az új Continuation Committee, melynek a magyar református egyház részéről tagjai lettek dr. Boér Elek vagy dr. Lencz Gézz, az evangélikus egyház részéről dr. Raffay Sándor vagy báró Kaas Albert. Természetes, hogy a kiküldés joga itt a magyar református egyházat illeti.

Belátásom szerint az egész felvetődött reformmozgalom kiszámíthatatlan fontosságú az egyház

jövőjére nézve és hogy ha magyar református egyházunk csak valamilyes módon is érvényesülni akar, akkor céltudatosan kell készülni a további mozgalomban való részvételre. Pedig, hogy számunkra ez a részvétel talán még többet jelent, mint más szerencsésebb helyzetben levő egyházaknak, az evidens s hosszasan indokolni nem kívánom. Részemről egyelőre fentiek alapján következőket látnám szükségeseknek.

1. Mindenesetre elsősorban a négy egyházkerület részéről püspökeink vezetése alatt egy közös bizottság kiküldése szükséges, mely a megküldendő javaslatokkal foglalkozzék, azokról jelentsen s minden egyéb szükségesnek látszó intézkedést tegyen meg.

2. Amennyiben a sikernél óriási fontossága lesz annak, hogy a különféle egyházak nézetei ismertekké legyenek, a theologiai intézetekben a szymbolika és pedig irénikus és nem polemikus irányban sokkal intenzívebben tanítandó.

3. Szerintem üdvös dolog volna a poseni general szuperintendenciával és más hasonlóan süjtött egyházakkal érintkezésbe lépni, a háborúból folyó függő kérdések közepurópai megnyugtató megoldása tekintetében.

Debrecenben, 1927 október hó 20.

Magamat a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés jóindulatába ajánlva,
kész szolgálja

Dr. Lencz Géza.

Kozelet

A kerítésen kívül.

Nem szeretnék azokhoz tartozni, akik mindig másokban keresik a hibát, hogy magokról eltereljek a figyelmet, mint a tolvaj, aki legjobban kiabálja a „fogd meg”-et. Épen azért, amit most mondandó vagyok is, úgy szeretném fogalmazni, hogy engemet is beleértsem mindenki.

Amikor belől vagyunk a kerítésen, azaz otthon, a legtöbbször nagyon jól megállja a helyét és jól ellátja a hivatalát: azaz a könyörgéseket, prédikálásokat, anyakönyvezési és körleveles históriákat, lakodalmakat, névnapokat, disznótorokat. Otthon mindenki ismer, talán tisztel, esetleg szeret is bennünket!?

A nehezebbik része a hivatalunknak akkor kezdődik mikor kimozdulunk hazulról és történetesen bemegyünk a szomszéd városka nyomdájába valami jegyzőkönyv-féléért vagy hivatalos levélborítékért és ott a nyomdai személyzet épen a „hívók”-ról (vagyis a baptistákról) tárgyal a legképtelenebb módon, gúnyolódva, nevetve, vagy egyik-másik babonás tisztelettel és látják rólunk, hogy mi többet tudnánk arról beszélni. De mi behúzzuk a nyakunkat és szó nélkül távozunk.

De ha már a városban vagyunk be kell térnünk a szabó műhelybe is ruhát szabtatni vagy igazittatni és ott 10—15 vegyes vallású segéd előtt a műhelyvezető (ujságot olvasott ember) felhozza

a förtelmes Saccó és Vanzetti ügyet természetesen antipatiával a hivatalos hatóságok eljárása iránt, hogy mit szólunk hozzá?!...

Mi pedig talán azt feleljük, hogy nem hallotunk róla. De nem hágy el minket az üldöző ezután sem. Szokásunk ellenére hazatérőben a III. osztályra váltunk jegyet és mikor a Gróf tanyáján keresztül mintegy tíz percig robog velünk a vonat, halljuk mint szitkozódik két útitársunk, hogy mire egy embernek ennyi birtok, miért ad Isten egyiknek annyit, a másiknak: a szegénynek semmit.

Mi pedig kimegyünk a huzatos folyó-óra és megfogadjuk, hogy többet nem ülünk a III. osztályra!

Ime mennyi feladatunk, tisztünk van a kerítésen kívül is. Pedig csak parányi részét — mint típusokat — mondtam el annak, ami a kerítésen kívül ér és vár bennünket! (Jusson csak eszünkbe: „*Elküldelek titeket mint bárányokat a farkasok közé.*”)

Milyen nagy hitre, tudományra, olvasottságra, műveltségre, tapintatra és szeretetre van nekünk szükségünk! Sokkal többre, mint másoknak, hogy hivatásunk magaslatán álljunk mindenkor és megállhassuk a helyünket a Krisztus mellett mindenütt, hogy világosság legyünk és savak a kerítésen kívül is.

Ha pedig nem azok vagyunk, mennyivel különb jár el nálunknál az a köműves legény, aki az épülő emeletes ház állványán malterezés közben teljes szívéből és tüdejéből énekl 100 ember füle hallatára, hogy: „*Te benned bízunk eleitől fogva.*” (ezt két fülemmel hallottam a mátészalkai új vármegyeháznál), pedig talán cucilistának néznők vagy az is, ha politikáról van szó!?

Bizony félelmetesen nagy és komoly, sőt rettenetes dolog az Úr szolgálójának lenni!

Épen azért sirni lehet akkor és azon ha akad ember, aki vállalja ezt a hivatást és nem alkalmas rá.

Imádkozzunk azért, hogy az Úr arravalóknak és méltóknak találjon minket!

Szamoskér.

Kósa Béla.

Kettős református ünnepség Nyiregyházán.

A nyiregyházi református egyház nagy költséggel felépítette a templom mellett elemi iskoláját. A Leánykálvineum pedig felépítette hatalmas tornacsarnokát. E kettős felavatási ünnepélyre sikerült a vezetőségnek megnyerni dr. Baltazár Dezső tiszántúli és dr. Ravasz László dunamelléki református püspökök közreműködését. A püspökök közül Ravasz László Gesztről Mikecz István alispánnal együtt autón érkezett meg Nyiregyházára. Dr. Baltazár Dezső püspök pedig kísérétével nov. 4-én dél előtt érkezett meg a pályaudvarra, ahol Bencs Kálmán polgármester, dr. Kovách Elek egyházi főgondnok és Bartók Magda úrleány üdvözölték az állomáson. Az üdvözlésekre dr. Baltazár Dezső püspök meleg szavakkal válaszolt. A püspök egyenesen a Leánykálvineumba ment, amelynek kapujánál az éljenző leánynövendékek élén Dobay Sándorné igazgató üdvözölte.

Az elemi iskola felavatási ünnepélye a református templomban volt, amelynek bejáratánál dr. Bartos Jenő nyíregyházi lelkész üdvözölte a püspököt, aki atyafiságos szeretettel válaszolt a köszöntésre. Ezután bevonultak a templomba, ahol a gyülekezeti ének után dr. Baltazár Dezső püspök bibliát olvasott és buzgó imádsággal adta át az iskolát rendeltetésének.

Istentisztelet után a két püspök meglátogatta az iskolát, ahol Szabó Pál igazgató fogadta őket. A növendékek mindkét püspököt elhalmozták virágokkal szeretetük jeléül. A Leánykálvineum megnyitó ünnepélye 11 órakor volt az intézet tornatermében, amely zsufolásig megtelt. Gyülekezeti ének után dr. Baltazár Dezső püspök imádkozott mélységes áhitattal. Majd a kollégiumi kántus szép éneke után Kiss Ferenc egyetemi tanár, a Kálvineumok elnöke mondott hatalmas beszédet, kifejtve, hogy a Kálvineumok alatt a szolgálat, áldozat és szeretet hármasság pillére van. A kollégiumi kántus gyönyörű énekét Farkas Pál hittanhallgató szavalata követte, amely alatt szem nem maradt szárazon. Ferenczy Károly intézeti lelkész rövid és magvas záróbeszéde, valamint gyülekezeti ének zárta be az ünnepélyt.

Délután 5 órakor a vármegyeháza teljesen megtelt nagytermében a vallásos estélyt közének után dr. Kovách Elek főgondnok nyitotta meg szívből jövő üdvözlő szavakkal, amelyre Geduly Henrik ev. püspök válaszolt. Ezt követte a kollégiumi kántus nagyhatású éneke és dr. Baltazár Dezső püspök evangéliumi erejű és mélységű bibliamagyarázata. — Majd ismét a Kollégiumi Kántus gyönyörködtette a hallgatóságot és dr. Ravasz László püspök mondott nagy figyelemmel hallgatott és kiváló szónoki készséggel előadott ünnepi beszédet, amelyben az élet támaszainak: az igazságnak, jóságnak, szépségnek és szentségesnek jelentőségét fejtegette. Az emlékezetes estély a Himnusz szavaival zárult.

Délben a vendégek a város, este a Kálvineum vendégei voltak.

Reformáció emléknappja Hódmezővásárhelyen.

Évek óta küzdött már a hódmezővásárhelyi református egyház érdemes elnöksége, hogy a protestánsok eme egyetlen, de annál nagyobb és fényesebb emléknappját ne csak a reformátusság, de tarisa ünnepnek a város minden rendű és rangú lakossága is. De különösen, hogy maga a reformátusság tegyen erre példát és mutassa meg az ország eme egyik legnagyobb egyházközsége, illetve annak tagjai, hogy szívvel érzik és ésszel értik e nagy nap áldását és a lelki szabadság évfordulóján szinte lelki kényszerűségből, örömmel ünnepelnek. Az iskolákban a templomi istentiszteletek után tartottak megemlékezést a nap jelentőségéről és annak áldásáról. Este nagy műsoros estély volt a Kálvin-szobor javára, melyet Pap

Imre elnöklelkész évekkel ezelőtti kezdeményezésére az idén is igen szép erkölcsi és anyagi sikerrel rendeztek meg Györffy József lelkész és Nagy László ig. tanító.

De talán legmértöbb ünneplés volt az, mely az egyháztanács termében folyt le 11 órakor. Itt Pap Imre elnöklelkész tartott istentiszteletet az elesett, szegény, nyomorult munkaképteleneknek, akiket a lelki táplálék után segélyben is részesített. Három kedves leányka volt szíves az elnöklelkész úr felkérésére a jószívű és vagyonosabb ösmerőseiket felkeresni és oly buzgósággal gyűjtöttek, hogy abból 66 szegényt részesítettek egy két kilós kalács, egy fél kiló sertéshús és egy negyed kiló friss kolbász segélybe, ugyanezek 1—1 pengőt is kaptak. Mélt. Lázár Lajos főgondnok szíves adományából 23-an pedig pénzsegélyben részesültek.

Bárha minél több hasonló alkalom volna, akkor talán a sorstól lesúlytottak is többször éreznék a hatalmas Úr közellétét és Isten nagyobb dicsősége mellett az elégedetlenség és gyűlölség is kevesebb lenne: Több szeretettel és megértéssel néznének azokra, kiknek az isteni kegyelem többet adott a jóból, a földi gazdagságból, de akik között vannak még áldozatos szívűek is.

Kiss Károly, egyházi jegyző.

Külföld

A konnersreuthi stigmatizált leányról szóló multkori közleményünk egyik adatát, pontosabb értesülés alapján, helyesbíteniünk kell: 1220 (Assisi-beli Ferenc) óta kb. 320 stigmatikus jelenség fordult elő a róm. kath. egyház történetében; ebből csak 50 esik férfiakra, a többi mind nőkre. Az egyház e stigmatikusok közül eddig 62-t kanonizált. Ne felejtjük, hogy az Úr Jézus Krisztus még *a saját stigmáiban való* hitet is alsóbbrendűnek tartotta ahhoz képest, amelyikről ezt mondá: „Boldogok, akik nem látnak és hisznek!” (Ján. 20: 24—29.).

Masaryk elnök állítása szerint a csehszlovák köztársaság megalakulása óta annak 724,507 polgára lépett ki a római katolikus egyház kebeléből. Ezek közül kb. félmillió a Rómától független csehszlovák nemzeti katolikus egyháznak lett tagjává, a többi pedig a cseh protestáns egyházak kebelébe lépett be, amelyeknek a tagszáma ennek következtében ma már az egymillió körül jár (pontosan 990,319). Nem tudjuk, ez utóbbi számba nincsenek-e — a megszokott eljárás szerint — szép sommásan belekalkulálva felvidéki magyar református és evangélikus testvéreink is, mint szintén „csehszlovák” protestánsok?

A „péterfillér” összege az 1926. év folyamán 8.105.622 lirára ment (100 lira valamivel több, mint 31 pengő), tehát az 1925. évi 6.334,269 lirával szemben tetemes emelkedés mutatkozik (pedig a líra 1925 óta tudomásunk szerint javult). Az egyes országok szerint: Hollandia 2 és félmillió,

Franciaország 1.750.000, Északamerikai Egyesült Államok valamivel több, mint egymillió, Spanyolország 723.000, Olaszország 700.000, Belgium 470.000, Svájc 426.000, Anglia 200.000, Brazília 66.000, Bajorország 44.000, Kanada majdnem 20.000, Magyarország 19.115, Csehszlovákia 4680, Írország 4510, Ausztria 3284, Chile 3011, Luxemburg 1785, Jugoszlávia 720 lira erejéig adakoztak „Péter székének”. — Hogy is mondá Péter apostol: „*Ezüstöm és aranyam nincsen nékem...*” (Csel. 3:6.) (ri.)

Irodalom

Síratok a sírókkal.

Temetési imádságok és beszédek.

Írta: *Debreczeni István*, ref. lelkész. Oradea-Nagyvárad. Békes Károly könyvnyomdája, 1927. 8°. 127 l. Ára 4 pengő. Kapható a Méliusz- és Csáthy-féle könyvkereskedésben.

A könyv tartalmaz 21 imádságot és 24 beszédet, melyekből 13 bibliai igékből indul ki és azokon épül fel. A második lapon fájdalommal olvassuk ezt a szívünkbe nyilaló szót: *cenzurat*, épenúgy, mint a címlapon az Oradeat. A 3—4. lapon a szerzőnek tájékoztató előszava van. Megtudjuk ebből, hogy búcsúzásul és emlékül szánta e kötetet szülőföldje: Nagyszalonta gyülekezete tagjainak, akik kérték ez imádságoknak és beszédeknek egy kötetben részükre való átadását. Ez a kérelem nyilván mutatja azt a nagy és maradandó hatást, melyet a szerző nagyszalontai pap korában, mint temető lelképásztor, gyakorolt az ő híveire. A kötet darabjai — ahogy a szerző, most szatmári prélikátor, mondja — nagyon különböző időből valók. Másfél évtized is van egyik-másik között. Az egyén és a kor haladása és fejlődése hozza magával a tartalmi különbséget is és azt, hogy a szerző bevallása szerint, nem mindegyik darab felel meg mai ígéhirdetési elveinek s nem mindegyik reprezentálja a koporsónál való mai ígéhirdetését. Ez a kritika figyelmeztetése, hogy a szerző ifjabb korának virágait ne tekintse úgy, mint kifejlődött, meglelt korának gyümölcseit. De bárhogy tekintsük is e kötet darabjait, azt el kell ismernünk, hogy mélyen érző szívből és tiszta, erős hitből fakadtak, közvetlenek, póz nélküliek, távol minden sallangtól és frázistól, meg mesterkélt pathosztól. Egy emelkedett léleknek és képzett elmének az alkotásai tele megkapó inventióval és azzal a kedves poesissal, mely nem rimekben, hanem a gondolat és szó összhangjában nyilvánul. A motívumok, melyekből a szerző imádságait és gyászbeszédeit szövi, nem újak, de úgy, ahogy azokat kifejezésre juttatja és a gyászbeszédre alkalmazza, általában véve odaillok, sőt olykor megragadóak. A könyv külső kiállítása izléses, nyomása, tiszta.

E kötetével *Debreczeni*, mint temető lelkész, új utat nem vág, a régít követi. Legtöbb szava van a fájdalomra, kevesebb a vigasztalásra, még kevesebb a tanításra, holott megfordított sorrendben

kellene lenni. Ő maga is tudja ezt, de annak tulajdonítja előszavában a fájdalom előtérbe helyezését, hogy eltemetett hívei egyúttal régi gyermek- és ifjúkori ismerősei, jó barátai, sőt rokonai is voltak s így a veszteség súlya és nagysága az ő lelkére is mélyen ránehezedett. Én azonban azt hiszem, hogy ezen felül temető lelképásztoraink megcsontosodott szokása és eljárása is ránehezedett lelkére. Helyes irányt látunk már oratióinak egynémelyikében. Gyászbeszédei ugyan nem a sok helyt még ma is divó halotti prédikációk, hanem rövid oratiók. Ezeknek jó része a szentírás alkalomszerű igéin alapszik és azok körül forog. Ebből látjuk, hogy tudja a szerző, mi a keresztyén temetés zsinór-mértéke és célja. Ma talán már általánvéve ezt az eljárást is követi, amint azt fentebb idézett megjegyzéséből következtetjük. Minden képesség megvan benne ahhoz, hogy itt is olyan sikert és hatást érjen el, mint amelyet elért a fájdalma és síralma tengerének festésével. *S. Szabó József.*

A mezőtúri református egyház története 1530—1917-ig. *Az egyháztanács megbízásából írta Faragó Bálint nyug. főgimn. tanár. Kiadja Török könyvkiadóvállalat. Mezőtúr, 1927. 8°. 324 lap.* Egyházkerületünk egyik méltán nagytekintélyű gyülekezetének mozgalmas története van ebben a sok szorgalomról beszélő könyvben megörökítve. Legnagyobb értéke a műnek a XVIII. századi és a XIX. század első felére vonatkozó helyi ekklesiális följegyzések közlése: ezek ugyanis rendkívül sok korfestő adatot tartalmaznak s nagy mértékben alkalmasok ama korszakokról való történelmi összeképünk gazdagítására. Már amit a XVI—XVII. századbeli, meg a legújabb két nemzedékbeli dolgokról előad, az sokkal kevesebb kielégítő, akár ami a történelmi forrásértéket, akár ami a feldolgozást illeti. Részletesebb tudományos bírálatát a könyvnek más helyt fogjuk megadni: itt csak elismerésünket fejezzük ki úgy a veterán szerző buzgalma, mint a mezőtúri egyháztanács ama szép gondolata iránt, hogy a reformáció négyszázados jubileumát a helyi egyház történelmének megírásával kívánta megünnepelni. Igaz, hogy „az egyháztanács megbízása”, úgy látszik, csak az erkölcsi alapot adta a könyv megjelenéséhez, nem egyszersmind az anyagot is (és így rosszmájú embereknek eszükbe juthat, visszajáról, a régi anekdota: „Építette a nemes X familia az Y-i ekklesia költségén!”); az is igaz, hogy egy 1917-ben sajtó alá készített műnek 1927-ben *változtatás nélküli* megjelenése kissé különös anachronismusként hat (amelynek furcsaságát fokozza az, hogy a derék szerző még most is él és jó erőben van, tehát a nyomás előtt maga kiegészíthette volna kéziratát a 10 esztendő óta történetekkel) — de mindez nem kisebbítheti a mű megírásának és közrebocsátásának kétségtelen érdemét, amely bár csak a követendő példa erejével hatna többi hatalmas és nagymúltú ekklesiáinkra, elsősorban magára Debrecenre. *ri.*

Takarékpénztári csekkszámia 43,916.

Halottaink

Magi Sándor hajdúböszörményi nyugalmazott tanító, egyházi jegyző munkás életének 62. évében 40 évi tanítói működés után elhunyt. Áldott legyen emlékezete.

Péter Károly, az erdélyi református egyházkerület egyik buzgó vezetője, életének 60-ik évében, rövid betegeskedés után elhunyt. Az Úr vigasztalja meg a fájó szíveket.

Böjthe Sándor, a losonci református theologia senior instruktora és előadó tanára huszonhat éves korában Irsán meghalt. Az Úr vigasztalja meg hátramaradt szeretteit!

Különfelek

Az egyházkerületi főgondnoki tisztség elfogadására, az egyházkerületi közgyűlés alkalmával tartott értekezleten történt megállapodáshoz képest vitéz **Horthy István** tábornokot, a hevesnagykunsági egyházmegye gondnokát dr. Baltazár Dezső püspök vezetésével egy küldöttség felkérte. A tábornor úr kijelentette, hogy jól ismeri a feladatnak a nagyságát és tisztában van azzal, hogy gróf Degenfeld Józsefet pótolni nem lesz képes, azonban a felé irányuló bizalom elől kitérni egyáltalán nem akar és megválasztása esetén minden tőle telhető buzgalommal és odaadással igyekszik eleget tenni a ráváró szép és súlyos feladatnak. A küldöttség szíves eljenzéssel fogadta a nyilatkozatot, melynek alapján a főgondnoki tisztségre vonatkozó szavazatok most már egészen bizonyosan vitéz Horthy Istvánra fognak adani.

A zsinat-előkészítő bizottság november hó 8-án Budapesten ülést tartott s tárgyalta Sass Béla jegyzőnek a zsinat előkészítésére vonatkozó javaslatait. Megállapította az 1928 május 8-án kezdődő első ülészak tárgysorozatát, csekély módosításokkal elfogadásra ajánlja az előző zsinatokon használt tanácskozási és ügyrendet, javaslatot készített arra vonatkozóan, hogy milyen zsinati szakbizottságok alakítsanak, végül megalakította a konvent tagjaiból az egyes zsinati ügyesoportokat előkészítő albizottságokat. Nyolc ilyen albizottság lesz; az egyházalkotmányinak elnöke Benedek Sándor, a lelkészválasztásié dr. Baltazár Dezső, előadója ennek a kettőnek dr. Kun Béla; az adóügyinek elnöke dr. Antal Géza, előadója Janka Károly; a törvénykezésének elnöke dr. Bernáth Géza, előadója dr. Kováts J. István; a köznevelésügyinek elnöke dr. Révész Kálmán, előadója dr. Dóczy Imre; a belmisszióinak elnöke dr. Ravasz László, — a tudományügyinek dr. Balogh Jenő, előadója ennek a kettőnek dr. Révész Imre; a szociológiáinak elnöke gróf Teleki József, előadója Bernát István. A bizottságok az elnökön és előadón kívül 4—5 taggal úgy vannak megalkotva, hogy minden konventi tag legalább egy bizottságba be van osztva.

Az egyetemes konvent ülésének idejét már kitűzte a konventi elnökség április 17 és következő napjaira. Az egyetemes tanügyi bizottság ülése pedig február 22-én és 23-án lesz.

Sass Béla az egyetemes konvent nagy buzgóságú jegyzője, kinek mindenre kiterjedő gondos figyelme, különösen a gyűlések előkészítésénél valóban pótolhatatlan, immár harminc év óta tölti be ezt a nagyfontosságú munkakört. Az 1897-iki őszi egyházkerületi közgyűlés választotta meg konventi rendes tagnak s mindjárt az első ülésen, 1898 tavaszán megválasztották jegyzőnek. Azután még kilencszer fordult felé a bizalom s nem lehet kétséges, hogy a tavasszal új tagokkal összeülő konvent ismét elsősorban őt fogja felkérni a jegyzői tiszttel betöltésére, mert erre a munkára hozzáfogható kiváló erő egyáltalán nincs. Az is érdekes, hogy Sass Béla, aki még egyáltalán nem magas korú ember, a ma már — az elnökségeket is beleszámítva — csak harminc tagból álló konventnek majdnem legrégebb tagja. Csak Meczner Béla, a tiszáninneri egyházkerület egyik világi képviselője előzi meg egy évvel a konventi tagok sorában, a többiek ellenben, püspökök, főgondnokok és más rendes tagok, mind később jutottak ebbe az előkelő társaságba. Sass Béla után időrendben a tagok közt dr. Dóczy Imre következik, aki huszonhét év óta állandóan rendes tagja a konventnek.

A debreceni Kollégiumban a reformáció emlékünnepejének estélyén a theológus ifjúság és a tanítóképző-intézet IV—V. é. növendékei közösen szeretetvendégséget tartottak. Az egyszerű vendégség elfogyasztása után Karai Sándor kollégiumi igazgató tartott gondolatokban gazdag beszédet.

A debreceni Kálvinisták Templomegyesülete a szegény iskolás gyermekek karácsonyi felruházására november hó 13-án, vasárnap d. u. 3-órakor a Nagytemplomban templomi hangversenyt rendez. Beszédet tart dr. Baltazár Dezső püspök.

A hitvédelmi szakosztály november 4-iki ülésén Peleskey Sándor nagydobosi lelkész tartott nagyhatású előadást: „A munkáskérdés és az egyház” címmel.

Lelkészbeiktatás. Alsónyéken a napokban iktatta be Szakácsi Imre mórági lelkész Mészöly Győzöt lelkészi tisztségébe. Isten áldása legyen a gyülekezeten és a pásztoron egyaránt.

Lelkészbeiktatás Vértesen. A hajdúdorogi református egyházból Vértesre meghívott Dobrossy Zoltán lelkésznek a vértési lelkészi állásba való beiktatása november hó 6-án történt ünnepélyes keretek között. A beiktatást F. Varga Lajos, a debreceni egyházmegye esperese végezte, aki a tágas, nagy templomot teljesen betöltő hívek előtt szép beszédben emlékezett meg a lelkészi hivatás gyönyörűsége feladatairól, de egyszersmind nehéz küzdelmeiről. Beszéde alatt a presbitérium tagjai a főgondnok és gondnok vezetése alatt körülállták az úrasztalát s a beiktató beszéd végeztével, meghatározható jelenetképen, az új lelkész sorban kezett fogott a presbitérium tisztos tagjaival. Majd annak jeléül, hogy az egyházmegye is szíves szeretettel fogadja kebelébe, az esperes az új lelkészt keblére

ölelte s felemelő szavak kíséretében átadta neki a bibliát, hogy hirdesse a gyülekezet előtt az Isten ígését. Erre az új lelkész a 7-ik dicséret 6-ik versének hangjai mellett felment a szószékbe s a Csel. 20. rész 22., 24. versei alapján megtartotta beköszöntő beszédét, különösképen kiemelve a református lelkész feladatai közül az Isten kegyelmének evangéliumáról való bizonyosságtételeit és az összetartás és békesség szolgálatát. Istentisztelet után presbiteri gyűlés volt, ahol az esperes az egyházi törvénykönyvet adta át az új lelkésznek, annak jeleképpen, hogy az egyházban nemcsak az ígehirdetés, hanem az egyházi törvények felett való örökös is fontos kötelesség. Délben közebéd volt, melyen nagy számmal vettek részt a környékbeli lelkészek és világi előkelőségek, akik a hívek mellett a szeretet megható ragaszkodásával tették felejthetetlenné a szép napot.

A Dóczy intézet tanítónőképzőintézetét és gyakorlóiskoláit az 1927. év június havában Budapesten rendezett pedagógiai és tankönyvkiállítás rendezőbizottsága a kiállításon bemutatott értékes munkáinak elismerésül dícsérő oklevéllel tüntette ki.

A Baltazár-amerikai alapítvány vagyona az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztett jelentés szerint 1926. június 30-án a következő volt: kölcsönkihelyezve, a Kollégiumnál kölcsön- és banki betétben készpénz 129.780 pengő, értékpapírban 20 P, összesen 129.800 pengő. A Baltazár magyar alapítvány vagyona pedig ugyanazon időpontban kölcsönkihelyezve, takarékbetétben és banki folyószámlán 10.290 pengő. A két Baltazár alapítvány összege tehát 14.090 pengő. Van még némi kintlevőség is, hátralékos kamatkövetelésekben, de ezt nem számítva is, ha egy kicsit nagyozolni akarnánk, úgy is mondhatnók, hogy egy és háromnegyed milliárd a vagyon.

A derecskei református leányegyesület nov. 6-án este 6 órakor szépen sikerült házi ünnepélyt rendezett. Eddig is szorgalmasan munkálkodtak s most szép műsoros estével gyönyörködtették a leányegyesületi munka után érdeklődőket.

A debreceni Kistemplom javítási munkálatai már több, mint egy hónapja folynak s rövid időn belül újra átadják rendeltetésének Isten ezen ősi hajlékát.

Szilády Áron szobrának leleplezése Kiskunhalason november 13-án megyen végbe. Ünnepi beszédet a szobornál Pataky Dezső lelkész tart.

A mezőtúri „Keresztény Ifjúsági Egyesület” 1927. november 6-án d. u. 6 órakor a gimnázium tornatermében ünnepélyt tartott a következő műsorral: „Hiszekegy Istenben...” Énekelte a gimn. énekkara. Megnyitó beszédet mondott Csomasz Dezső lelképásztor, a K. I. E. elnöke. Kocsis Magda tanítónő szavalt. Haydin quartet. Hegedűn játszótták: dr. Borsos Dezső, Bordács Béla, Fazekas László és Gy. Szabó Béla. Tiba István gimn. tanár emlékbeszédet mondott Pétery Károlyról. „Isten, kinek egy szavadra...” Énekelte a gimn. énekkara.

Hegyí Sándor K. I. E. tag szavalt. Ifj. Buzi Lajos titkár röviden ismetette a helybeli K. I. E. történetét. Kiss István vallástanár, a K. I. E. ügy. elnöke beszélt a Keresztény Ifjúsági Egyesület házépítési vállalkozásáról. A himnusz eléneklésével végződött az előadás.

Vallásos estély volt november 6-án az Ispóty-templomban d. u. 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Felker János lelkész, prédikált Mezey Béla vt. lelkész. Énekelte Mártha Béla egerlővői kántor, felolvasást tartott Nagy Sándor segédlelkész. Utóimát mondott Molnár Ferenc lelkipásztor.

A Kossuth-szobor leleplezése az egész ország ünneplése mellett november 6-án ment végbe.

Hősi emlékszóbor leleplezése volt Mezőkeresztesen október 23-án. Az ígét Vajda Sándor helybeli lelkész hirdette; a község háza előtt felállított művészi szobornál a felavatási beszédet Bottlik József tartott, imádságot pedig Pósa Péter mondott. A szép szobor 72 hősi halott nevét örökíti meg.

Harangavatás. A borsodmegyei vattai gyülekezetben két új harangot avattak fel. Az egyiket Kocsis József és felesége ajándékozta az egyháznak, a másikat a hívek önkéntes adakozásából szereztek be.

A Kaposvárvidéki Lelkészi Kőr november 3-án d. e. fél 10 órakor Kaposváron a református egyház tanácstermében rendes értekezletet tartott.

Református leánykonferencia Budapesten. A Református Középkolai Missziói Tanács „Az Erő” szerkesztőségével egyetértve, november 6-án, vasárnap reggel 9 órai kezdettel a Református Theologia dísztermében konferenciát rendezett a középkolák felső osztályaiba járó református leánydiákok számára.

A Hit és Szolgálat Mozgalmának derecskei konferenciája. A Hit és Szolgálat Mozgalma 1927 november 19-én és 20-án Derecskén hitébresztő konferenciát rendez. A konferencia programja a következő: November 18-án pénteken este 6 órakor istentisztelet a helybelieknek és a vidékről megérkezetteknek. Az ígét hirdeti Bereczky Albert lelkész, a Hit és Szolgálat főtitkára. November 19-én szombaton: D. e. 1/211 órakor: Megnyitó istentisztelet. Az ígét hirdeti Harsányi Pál gyomai lelkész, a békésbányai egyházmegye esperese. 1/212—1/21-ig: a) a nagyközönségnek: Az imádság, mint erőforrás. Dr. Révész Imre debreceni lelkipásztor, b) lelkészeknek és tanítóknak: A magunk épülése és a mások építése. — Dr. Szász Imre monostorpályi-i lelkész. 1 órakor ebéd. D. u. 1/43—1/24-ig lelkészek és tanítók számára: Egyházunk legsürgősebb feladata. Tildy Zoltán tahitótfalusi lelkész, a Keresztény Család szerkesztője. 3—1/26-ig a nagyközönségnek három előadás: A házasság református szempontból. Molnár Zoltán hajduhadházi lelkész. A családi és házi istentiszteletek. Dr. Hajdú

RUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Gyula berettyóújfalui lelkész. Református egyházunk és más felekezetek viszonya. Bereczky Albert. Este 6 órakor istentisztelet. Az ígét hirdeti Uray Sándor debreceni lelkész. November 20-án, vasárnap: D. e. 8 órakor: Imaóra. 9 órakor: Istentisztelet. Bibliát olvas és imádkozik F. Varga Lajos nagyrabéi lelkész, az egyházmegye esperese. Az ígét hirdeti Tildy Zoltán lelkész, a Keresztyén Család szerkesztője. ¹/₂11—¹/₄12-ig: „Az Isten ígéje elő hatalom“ címen előadást tart Puskás György budapesti rendőrtanácsos. ¹/₄12—¹/₂1-ig: Megbeszélés: Mit tehet a református keresztyén ember anyaszentegyháza megerősödéséért? D. u. 2 órakor: az ifjúság számára beszédet tart Dobos Károly volt amerikai ref. lelkész, ref. ifjúsági titkár. ¹/₄3 órakor: Istentisztelet. Az ígét hirdeti Fekete Gyula, a Tiszántúli Egyházkerület belmissziói lelkésze. ¹/₂4—¹/₂5 órakor: A diakonisszák áldott hivatása. Nagy István debreceni diakonisszaintézeti lelkész. Este 6 órakor vallásos ünnepély: A református gyülekezet, mint egy család. Szabó Miklós, a budapesti Bethesda-kórház egyik lelkésze. A sajtó hatalmas ereje. Tildy Zoltán lelkész, a Keresztyén Család szerkesztője. Mi legyen a konferencia folytatása? Bereczky Albert, a Hit és Szolgálat főtáskára. A szállás magánháznál lesz, az étkezés azonban közösen történik. Étkezésért 2 pengőt kell fizetni. Akik a közös étkezésen nem akarnak részt venni, csak 50 fillér jelentkezési díjat fizetnek. — A jelentkezéskor a következő adatokat kell közölni: név, foglalkozás, lakhely, mikor érkezik, résztvesz-e a közös étkezésen, mikor utazik el. — Jelentkezni november hó 16-ig lehet ezen a címen: „Református Lelkipásztori Hivatal Derecske“. Megérkezés után jelentkezni kell a konferencia irodájában, ahol mindenki megkapja a jelvényét.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3104—1927. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

További eljárás kérésével közlöm legutóbb tartott egyházkerületi közgyűlésünk 347/25—1927. szám alatt hozott határozatából a következőket: „Közgyűlésünk felhívja az összes egyházmegyét

és egyházakat, hogy költségvetéseiket és számadásaikat, — az egyházkerületben jól bevált rendszer szerint — a jövőben oly módon készítsék, hogy a költségvetések és számadások ne a polgári, hanem a gazdasági év rendszeréhez alkalmazkodjanak. Átmenetileg csupán az 1928. év I. felére készítsenek költségvetést és számadást, míg 1928. év június hó 1-től kezdődőleg már a gazdasági év szerinti berendezkedésre térjenek át“.

Debrecen, 1927 november 4.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dozsó,
püspök.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:

Dr. KUN BÉLA.

Szántó József

Hódmezővásárhelyi szabómester

debreceni helyettese

TÓTH JÓZSEF

elsőrendű angol úriszabósága

Burgundia-utca 12. szám.

Hozott szövegekből is

elsőrendű munkák

**biztos, szép, divatos
szabással**

méltányos áráért készülnek.

„DANKÓ“ Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: éjjel 66. sz.

Telefon: nappal 322.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 19 6. évi debreceni iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÖR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lípét 813-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel, 1925. évi kézműipari tárlaton és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi vasipari kiállításon a nagy aranyéremmel és az 1927. évi székesfehérvári kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárúk

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT KÖNYVUJDONSÁGOK

Dr. HALMI JÁNOS:

Csevegő virágok (meséskönyv
7—12 éves gyermekek számára)
Második bővített kiadás ára 2.—

TÓTH JÁNOS:

Apróságok nagymescországból
(vallásos irányú mesekönyv)
Ára kötve 2:40

DEBRECZENI ISTVÁN:

Sírfatok a sírókkal. Temetési imád-
ságok és beszédek 4.—

FORGÁCS GYULA:

Belmissziói útmutató az 1927—
28-ik évre 4.—

LÁSZLÓ ÖDÖN:

Ember tervez, Isten végez. (Val-
lásos irányú vigjáték) 1:60

NÉMETH KÁROLY:

Lélekgyöngye. Imádságok az Isten-
ben örvendő ifjú lelkek számára 2:20

OKOS GYULA:

Nem hiába jött el a Jézus. (Val-
lásos gyermek és ifjúsági színművek) 3:40

RAVASZ LÁSZLÓ:

„Az ember élet útjának felén.”
(Beszédek, cikkek, előadások.) II-ik
kiadás. 12.—

Ágenda. A magyar református egy-
ház liturgiás könyve 1/2 bőrkötésbe 30.—

Dr. VASS VINCE:

Sylvester rendszeres hittani kézi-
könyve, első könyv. A keresztyén-
ség világnézete. (Református dog-
matika) 2:40

VASVÁRY BÉLA:

32 vallásos karének ref. egyházi
énekkarok számára 3.—

VINCZE ELEK:

Az apostolok. (Felolvasások és
bibliamagyarzatok vallásos esté-
lyekre) 4.—

MAKKAI SÁNDOR:

Ördögsekér, regény. 12.—

Fenti könyvek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, zenemű-, és
papirkereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON 2-70. SZ.

Postai megrendelések azonnal expedíáltnak.